Norges vassdrags- og energidirektorat

NVE

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 29.10.2019
Vår ref.: 201903448-6
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Araberg Fladen

Vedtak om at Statnett har brutt tilknytningsplikten og utsatt frist for å bli omfattet av overgangsregel for anleggsbidrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fatter vedtak om at Statnett har brutt tilknytningsplikten i energiloven § 3-4 ved å ikke uten ugrunnet opphold ha opplyst om det er driftsmessig forsvarlig å tilknytte Statkraft AS sitt planlagte datasenter. Som følge av brudd på tilknytningsplikten utsettes fristen for å bli omfattet av overgangsbestemmelsen for anleggsbidrag med ett år til 1. juli 2023.

Vi er bedt om å vurdere uenighet om hvilke kostnader som skal inngå i utredningskostnadene som kreves inn med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-5, og i hvilken grad prosjektet oppfyller kravene til å bli omfattet av overgangsbestemmelsen for anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12.

NVE varslet vedtak 21. juni 2019. På bakgrunn av Statnett sine kommentarer til varselet, velger NVE å dele saken opp i to vedtak. Dette vedtaket vurderer om Statnett har brutt tilknytningsplikten og hvilke konsekvenser det får for overgangsordningen for anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnettet.

Vurdering av hvilke kostnader som kan kreves inn som utredningskostnader med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-5 vil bli behandlet separat.

Vedtak om brudd på tilknytningsplikt og utsatt overgangsregel for anleggsbidrag

NVE vurderer at Statnett ikke har oppfylt kravet om å gi tilbakemelding på Skagerak Netts henvendelse om tilknytning av Statkraft sitt datasenter uten ugrunnet opphold. Statnett har dermed brutt energiloven § 3-4 (tilknytningsplikten). Brudd på tilknytningsplikten innebærer at fristen om å være tilknyttet med etterspurt kapasitet før 1. juli 2022 for å komme inn under overgangsregelen for anleggsbidrag, ikke gjelder, jf. forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12 annet ledd bokstav b). NVE vurderer at det i denne saken er rimelig at fristen for å bli omfattet av overgangsbestemmelsen utsettes med ett år til før 1. juli 2023. Denne fristen kan utvides ytterligere dersom resterende del av tilknytningen ikke gjennomføres uten ugrunnet opphold.

Generell informasjon

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor	Region Midt-Norge	Region Nord	Region Sør	Region Vest	Region Øst
Middelthunsgate 29	Abels gate 9	Kongens gate 52-54	Anton Jenssensgate 7	Naustdalsvegen. 1B	Vangsveien 73
Postboks 5091, Majorstuen		Capitolgården	Postboks 2124		Postboks 4223
0301 OSLO	7030 TRONDHEIM	8514 NARVIK	3103 TØNSBERG	6800 FØRDE	2307 HAMAR

Nettselskap kan kreve kostnadene for tilknytning til nettet dekket av kunde gjennom såkalt anleggsbidrag. Muligheten for å kreve anleggsbidrag har vært begrenset til kostnader i distribusjonsnettet. Med virkning fra 1. januar 2019 ble bestemmelsen utvidet til å også omfatte kostnader i regional- og transmisjonsnettet. I forbindelse med utvidelsen ble det gitt en overgangsbestemmelse (forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12) som innebærer at kunder som har bedt nettselskapet om tilknytning, økt kapasitet eller bedre kvalitet før 1. juli 2018 og som er tilknyttet eller gitt økt kapasitet før 1. juli 2022, ikke skal betale anleggsbidrag for kostnader i regional- og transmisjonsnettet.

Bakgrunn for saken

Vi viser til brev fra Statkraft av 25. mars 2019 med uenighet om Statnett har overholdt tilknytningsplikten og i hvilken grad prosjektet oppfyller kravene til å bli omfattet av overgangsbestemmelsen for anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett (forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12). Statkraft tilrettelegger for datasenter i Skiensområdet og har i den sammenheng etterspurt betydelig nettkapasitet. Under gis en oppsummering av saksgangen i forbindelse med tilknytningen av datasenteret.

Saksgang

2017: Statkraft er i dialog med Skagerak Nett om datasenter.

8. januar 2018: Skagerak Nett sender forespørsel til Statnett om tilknytning av datasenter på 300 MW og ber om informasjon om tilgjengelig effekt og hvilke tiltak som må gjøres.

10. april 2018: Skagerak Nett sender inn konsesjonssøknad til NVE for Kisåsen transformatorstasjon.

16. mai 2018: Konsesjonssøknaden sendes på høring til bl.a. Statnett (høringsfrist 29. juni 2018).

27. juni 2018: Statnett gir sin uttalelse der de skriver at de har mottatt en henvendelse fra Skagerak Nett om å avklare nettkapasiteten i området. Og at det må utføres flere analyser, i samarbeid med Skagerak Nett, for å kunne svare på henvendelsen. De skriver videre at de antar at det er kapasitet til noe økt forbruk i dagens nett, men at det vil bli behov for nettforsterkninger for å møte økt forbruk, både fra planlagte datasentre og annen industri i området og at planene vil kunne ha konsekvenser for driften av kraftsystemet i området.

4. oktober 2018: Statnett svarer Skagerak Nett at det ikke vil være driftsmessig forsvarlig å knytte til nytt stort uttak på Sundland med dagens nett, verken ved N - 1 eller N- 0. For nytt forbruk vil det være nødvendig å gjøre noe med kapasitetsutfordringene i Tveiten. Dette vil bli vurdert i en konseptvalgutredning. Det kan være mulig med et mindre effektuttak også før alle nettiltak er på plass. Dette må vurderes opp mot annen forventet forbruksvekst i området.

11. oktober 2018: Møte hos Statnett om nettkapasiteten. Skagerak Nett, Statkraft og NVE deltar.

26. oktober 2018: Statnett oversender møtereferat, der de oppsummerer videre fremdrift og ulike tiltak for å kunne gi datasenteret ønsket kapasitet.

6. november 2018: NVE sender brev til Statnett og ber om en orientering om status. NVE påpeker Statnett sin manglende fremdrift i saken og viser til at Statnett plikter å utrede løsninger for tilknytning uten ugrunnet opphold i henhold til tilknytningsplikten.

15. november 2018: Statnett redegjør for status.

Januar 2019: Statkraft inngår avtale om at det også utredes tiltak for ytterliggere forbruksøkninger, utover 300 MW.

Februar 2019: Statkraft og Statnett inngår avtale om dekning av en andel av utredningskostnadene.

25. mars 2019: Statkraft bringer uenighetssaken inn for NVE

4. april 2019: NVE ber Statnett om informasjon om saken

25. april 2019: Statnett sender sin redegjørelse for saken til NVE

21. juni 2019: NVE varsler vedtak

5. august 2019: Statnett sender sine kommentarer til varsel om vedtak

13. august 2019: Møte mellom Statnett og NVE, der Statnett gjør rede for sine kommentarer til varsel om vedtak

Statkraft sin klage

Klager tar opp følgende to hovedpunkter:

- Statkraft er uenig i at kostnader ved utredning og detaljplanlegging etter at anlegget er konsesjonssøkt, kan kreves inn med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-5.
- Statkraft mener at forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12 med overgangsregel for anleggsbidrag må komme til anvendelse.

NVE varslet vedtak 21. juni 2019 med en foreløpig vurdering av begge hovedpunktene som tas opp av Statkraft. I dette vedtaket vil kun spørsmålet om Statnett sin overholdelse av tilknytningsplikten og vurdering av overgangsordning for anleggsbidrag bli tatt opp. Vurderingen av hvilke kostnader som kan kreves dekket av kunde som utredningskostnader vil bli vurdert separat.

Overgangsregelen § 16-12

Statkraft skriver at de utvilsomt har bedt om økt kapasitet før 1. juli 2018 som er det første kriteriet for å bli omfattet av overgangsbestemmelsen. De mener også at den andre betingelsen er oppfylt da tilknytning i henhold til gjeldende planer skal skje høsten 2021.

Tilknytningen høsten 2021 vil etter planen være med en tilgjengelig kapasitet på 150 MW og etterspurt kapasitet på 300 MW vil først være tilgjengelig for kunden i tredje kvartal 2022. Siden full kapasitet først kan gis etter fristen for overgangsregelen, har Statnett signalisert at kunden må betale anleggsbidrag for den siste kapasitetsøkningen.

Statkraft mener at grunnen til at etterspurt kapasitet ikke kan gis før fristen i overgangsregelen ikke skyldes Statkraft, men forhold på Statnetts side. Statkraft mener at det er urimelig at en slik forsterkning med begrenset arbeidsomfang skal ta nærmere 5 år. Statkraft mener at det er svært urimelig og ikke i samsvar med lovgivers hensikt at kunden skal tape økonomisk på nettselskapets manglende fremdrift. Statkraft trekker spesielt frem at Statnett ikke ga tilbakemelding innenfor høringsfristen NVE satte i forbindelse med Skagerak Nett sin søknad om å bygge ny Kiseåsen transformatorstasjon.

Informasjon fra Statnett

Statnett har kommentert klagen i brev av 25. april 2019. Redegjørelsen fokuserer særlig på følgende punkter:

- Hvilke kostnader Statnett mener Statkraft skal dekke i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-5.
- Statnett sin tidsbruk knyttet til prosjektene som tilrettelegger for tilknytning av Statkrafts datasenter.

Statnett sine vurderinger rundt hvilke kostnader som de mener bør kreves inn som utredningskostnader vil ikke bli gjengitt her, da dette vurderes for seg i etterkant av at dette vedtaket er fattet. Det er først og fremst forhold knyttet til utredningskostnadene som ble kommentert i Statnett sine uttalelse til NVEs varsel om vedtak og som var tema på møtet mellom NVE og Statnett 13. august 2019.

Statnett skriver at de mottok henvendelse om nettkapasitet fra Skagerak Nett 8. januar 2018 og at det i brev av 7. oktober 2018 bekreftet at det ikke var driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning til forespurt volum uten tiltak i nettet. Statnett oppgir to årsaker til denne tidsbruken. Det første var at Statnett ikke hadde på grunn av mange henvendelser om nettkapasitet ikke hadde ledige analyseressurser til å starte opp analysene før sommeren 2018. Den andre årsaken var at det deler av tiden ble brukt til analyser som avdekket hvor stort volum det var mulig å knytte til i eksisterende nett. I følge Statnett bidra disse ekstra analysene til at den påfølgende fasen tok vesentlig kortere tid. Statnett mener at de i de etterfølgende fasene ikke kan se at de har hatt manglende fremdrift og at de tvert imot har tatt grep for å redusere gjennomføringstiden.

NVEs vurdering

NVE vurderer hvorvidt Statnett har brutt leveringsplikten og hvordan brudd på tilknytningsplikten skal påvirke overgangsregelen for anleggsbidrag i regional og transmisjonsnettet gitt i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12.

Vurdering av om kostnader ved utredning og detaljplanlegging i etterkant av innsendt konsesjonssøknad kan kreves inn med hjemmel i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-5 vil bli behandlet separat.

Vurdering av vilkår for å bli omfattet av overgangsregelen for anleggsbidrag

Overgangsordningen for anleggsbidrag i regional- og transmisjonsnett er gitt i forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12. Det er som to kriterier som må være oppfylt for å bli omfattet av overgangsregelen. Det første kriteriet er at kunden har bedt nettselskapet om tilknytning før 1. juli 2018. Statkraft ba om tilknytning før Skagerak Nett sendte forespørsel til Statnett 8. januar 2018 og kriteriet anses derfor å være oppfylt, noe begge parter er enige om.

Det andre kriteriet som må være oppfylt for å bli omfattet av overgangsregelen er at kunden må være tilknyttet, gitt økt kapasitet eller kvalitet innen 1. juli 2022.

I tredje ledd står det at de to kravene nevnt over ikke gjelder hvis nettselskapet ikke har oppfylt tilknytningsplikten etter energiloven § 3-4 eller energilovforskriften § 3-4.

Om nettselskapets tilknytningsplikt

Datasenteret som planlegges av Statkraft skal tilknyttes Skagerak Nett sitt nettanlegg og Statkraft skal derfor forholde seg til Skagerak Nett, noe de også har gjort. Statkraft har vært i dialog med Skagerak Nett, og Skagerak Nett sendte 8. januar 2018 henvendelse til Statnett for å få vurdert tilgjengelig nettkapasitet. Skagerak Nett startet opp prosessen med konsesjonssøknad for tiltak i regionalnettet og sendte inn søknad om konsesjon for Kisåsen transformatorstasjon for å kunne tilknytte Statkraft sitt datasenter 10. april 2018. I søknaden burde det fremkommet tydelig at Skagerak Nett hadde bedt Statnett om å avklare om det var tilstrekkelig kapasitet i overliggende nett, og at de ikke hadde fått

tilbakemelding på dette. NVE mener det ikke er grunnlag for gå nærmere inn på om Skagerak Nett har brutt leveringsplikten, fordi de uten ugrunnet opphold har forhørt seg med overliggende nett om kapasitetsforhold, startet utredning og konsesjonssøkt tiltak i eget nett.

I vurderingen av om Statnett har overholdt tilknytningsplikten er tidsbruk, informasjon som er gitt til underliggende nett/kunde og likebehandling sentralt. I denne saken vil vi særlig legge vekt på å vurdere om Statnett har fulgt opp henvendelsen om tilknytning uten ugrunnet opphold og om det er gitt tilstrekkelig informasjon.

Generelt om tidsbruk ved tilknytning

For at retten til tilknytning skal ha en realitet for nettkunden, må det være fremdrift i sakene. En lang behandlingstid hos nettselskap kan medføre tap for kunden og i verste fall føre til at prosjektet ikke gjennomføres.

For tilknytning av produksjon er det i energilovforskriften § 3-4 fjerde ledd presisert at *«Tilknytningsplikten omfatter, om nødvendig, en plikt til å planlegge, søke konsesjon for og investere i nye nettanlegg uten ugrunnet opphold.»*

En tilsvarende plikt ved tilknytning av forbruk må innfortolkes i energiloven § 3-4, noe som også er forutsatt i forarbeidene til loven, Ot.prp.nr. 62 (2008-2009) s 37. Det står følgende: *«Nettselskapet plikter å utrede, omsøke og bygge nett uten ugrunnet opphold, slik at det så snart som mulig blir driftsmessig forsvarlig å tilknytte forbruket.»*

Etter NVEs vurdering må vilkåret «uten ugrunnet opphold» gjelde for alle aktiviteter som er nødvendig for å sikre tilknytning for kunden. Foruten de aktivitetene som er nevnt i energilovforskriften § 3-4 fjerde ledd, må også følgende aktiviteter fra nettselskap skje uten ugrunnet opphold (listen er ikke uttømmende):

- svar på henvendelser fra kunder og underliggende nett
- utredning og svar på spørsmål om tilknytning er driftsmessig forsvarlig
- søknad om dispensasjon for de tilfellene der nettselskap mener det er grunnlag for unntak

Alle steg i prosessen frem mot en tilknytning skal skje uten ugrunnet opphold. Hva som ligger i «uten ugrunnet opphold» må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Veiledende tidsangivelser kan være nyttig som informasjon til kundene, men kravet vil likevel være «uten ugrunnet opphold».

Manglende ressurser vil normalt ikke være en gyldig grunn til å utsette en handling. Samtidig må nettselskap sørge for at ressursene utnyttes effektivt og at virksomheten ikke overbemannes. I kortvarige perioder kan derfor manglende ressurser være en gyldig grunn til at noen aktører må vente.

For å kunne oppfylle vilkåret om «uten ugrunnet opphold» må nettselskap ha oversikt over pågående saker og status på sakene til enhver tid. Nettselskap har også ansvar for å informere relevante aktører slik at det ikke oppstår misforståelser med hensyn til hvem som har ansvar for neste steg i prosessen.

Prosessen frem mot en tilknytning skal skje uten ugrunnet opphold. Nettkonsesjonærenes rutiner og ressursbruk må gjenspeile de ulike pliktene som følger av tilknytningsplikten for å sikre fremdrift. Ulike kriterier som legges til grunn i nettkonsesjonærens vurderinger bør være lett tilgjengelige for berørte aktører og fremgå tydelig av kommunikasjonen mellom nettkonsesjonær og aktøren. Dette gjelder særlig i vurderingen av driftsmessig forsvarlig.

NVE legger til grunn at ved tilknytning hvor det ikke er driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning til eksisterende nett, skal investeringer i nettet skje uten ugrunnet opphold. Grunnet opphold vil normalt

kun være den tiden det tar for å gjennomføre tilknytningsprosessen når de ulike delene av prosessen med å utrede, søke og investere gjøres innen den tiden det tar for tilsvarende investeringer. NVE presiser at Statnetts plikt til å gjennomføre selve investeringen uten ugrunnet opphold gjelder fra det tidspunktet aktøren kan dokumentere sin investeringsbeslutning. Uenighet om valg av nettløsning er ikke grunnlag for å utsette tilknytning mer enn det som er nødvendig for å få avklart uenigheten. I slike tilfeller har Statnett et ansvar for å sikre fremdrift i tilknytningsprosessen og om nødvendig bringe saken inn til NVE for avgjørelse på et tidlig tidspunkt, jf. energilovforskriften § 3-4 første ledd. Statnett kan ikke utsette en tilknytning uten at de har søkt om og fått fritak fra tilknytningsplikten, eller det er gitt vilkår i anleggskonsesjonen som må oppfylles før nettanlegget kan bygges. Statnett kan ikke på egen hånd fastsette slike vilkår, som for eksempel krav til minstevolum.

Generelt om informasjon underveis

I henhold til energilovforskriften § 4-4 bokstav f har nettselskap informasjonsplikt når det gjelder tariffer og vilkår for bruk av nettet:

«Konsesjonæren skal på eget tiltak informere om tariffer og vilkår for bruk av nettet. Konsesjonæren plikter på forespørsel å gi kunder informasjon om beregning av tariffer og vilkår som er aktuelle for kunden.»

«Vilkår for bruk av nettet» omfatter blant annet vilkår for tilknytning. Nettselskap skal derfor på eget tiltak gi generell informasjon om tilknytning. Det fremgår ikke av forskriften hvordan dette skal gjøres, men det mest nærliggende er at slik informasjon er tilgjengelig på nettselskapets hjemmeside. Informasjonen må være tilstrekkelig detaljert slik at både eksisterende og potensielle kunder vet hva de har krav på, hvordan de skal gå frem for å sikre tilknytning og hvor lang tid dette forventes å ta.

I andre setning fremgår det at nettselskap på forespørsel skal gi informasjon om vilkår som er aktuelle for kunden. Krav om «forespørsel» bør ikke tolkes for strengt. NVE mener at henvendelser om tilknytning skal normalt anses som en forespørsel om informasjon. For aktører som tar kontakt, men som skal tilknyttes underliggende nett, bør Statnett snarest gi informasjon om hvilket selskap aktøren skal henvende seg til.

For tilknytning av produksjon fremgår det av energilovforskriften § 3-4 andre ledd at nettselskap plikter å legge frem en tidsplan for behandling av søknad om nettilknytning. For de tilfellene der det er behov for investeringer i nettet, fremgår det av fjerde ledd at nettselskap plikter å legge frem en realistisk og veiledende tidsplan for nettilknytningen. Dersom det skjer vesentlige endringer i en tidsplan for en konkret kunde, bør ny plan sendes kunden med forklaring om årsaken til endringen. NVE legger til grunn at tilsvarende gjelder henvendelser som gjelder uttak av elektrisk energi.

NVEs vurdering av om Statnett har brutt tilknytningsplikten

I vurderingen av om Statnett har brutt tilknytningsplikten legger vi til grunn saksgangen slik den er oppsummert under «bakgrunn for saken», Statkraft sin klage og Statnett sitt tilsvar til klage. I Statnett sitt tilsvar til klage begrunnes tidsbruken i den innledende fasen på følgende måte:

«Statnett mottok henvendelsen om nettkapasitet fra Skagerak Nett 8. januar 2018. I vårt svar av 7. oktober 2018 gjorde vi rede for at det ikke var driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning til det forespurte volumet uten tiltak i nettet. Årsaken til tidsbruken var todelt. Den ene grunnen var at vi ikke hadde ledige analyseressurser til å starte opp analysene før sommeren 2018. Den andre årsaken var at vi brukte en del av tiden på analyser som avdekket hvor stort volum det var mulig å knytte til i eksisterende nett. Dette gjorde at den påfølgende fasen (steg 3) tok vesentlig kortere tid.»

NVE gjennomførte 17. april 2018 tilsyn med Statnett sin praktisering av tilknytningsplikt der det ble avdekket flere avvik og hvor tidsbruk var et sentralt tema. Statnett har i sin prosess med å lukke avvikene oppdatert sine rutiner og lagt ut informasjon om prosess med tilknytning på sine nettsider. I følge Statnett har de omprioritert ressurser for å svare ut og følge opp tilknytningssaker. Porteføljen med ubesvarte tilknytningssaker har ifølge Statnett blitt betydelig redusert.

Statnett begrunner likevel manglende fremdrift i denne saken med manglende analyseressurser, noe som innebar at saken i praksis ble liggende et drøyt halvår før det ble gjort analyser for å vurdere om tilknytning var driftsmessig forsvarlig. NVE kan ikke se at det er gitt informasjon om prosess og tidsbruk i denne perioden. I følge Statnett ble saken tatt til behandling og det ble gjennomført analyser etter sommeren 2018. Likevel var det først 4. oktober 2018 at Statnett bekreftet at det ikke ville være driftsmessig forsvarlig å tilknytte datasenteret med ønsket kapasitet uten å gjennomføre forsterkninger i nettet. Det ble i brevet antydet at det måtte gjøres tiltak i Tveiten transformatorstasjon, men at dette måtte vurderes i en konseptvalgutredning. NVE kan fortsatt ikke se at det er gitt informasjon om fremdriftsplan og forventet tidsbruk.

NVE gjennomførte møte med Statnett der Skagerak Nett og Statkraft deltok, og fikk noe mer informasjon om Statnett sin vurdering av nettkapasiteten og mulige løsninger for å kunne gi tilknytning til datasenteret. NVE mener likevel at den informasjonen som gis og fremdriften i saken er mangelfull og sender derfor brev til Statnett 6. november 2018 der manglende fremdrift i saken tas opp. I brevet ble Statnett sine plikter gjennom tilknytningsplikten presisert og det ble bedt om en orientering om status i saken. Det har da gått 10 måneder siden Skagerak Nett på vegne av Statkraft ba om en vurdering av hvilke tiltak som må gjøres i Statnett sitt nettanlegg, for å kunne tilknytte datasenteret med forbruk på inntil 300 MW. Statnett gjorde rede for status og mulige løsninger i brev av 15. november 2018.

Statnett sine estimerte behandlingstider

Statnett har laget nettsider der det gis god informasjon om tilknytningsprosessen der det gis tidsestimater på hvor lang tid ulike typer av tilknytningssaker vil ta fordelt på definerte etapper. Første etappe (BP0) er å gi tilbakemelding på om tilknytning vil være driftsmessig forsvarlig å tilknytte kunden uten at det er behov for investeringer i nett. For enkle saker estimerer Statnett at denne vurderingen normalt tar 1-3 måneder. For vanskeligere saker kan det ta opp mot 6 måneder.

I denne saken mener NVE at svar på om det er driftsmessig forsvarlig å tilknytte datasenteret først blir gitt 4. oktober 2018 ti måneder etter Skagerak Nett sin forespørsel om tilknytning. Statnett sin uttalelse til konsesjonshøringen 27. juni indikerer riktignok at det er sannsynlig at det ikke er driftsmessig forsvarlig uten å gjøre tiltak.

Neste trinn i prosessen i tilfeller der det er konstatert at det ikke vil være driftsmessig forsvarlig å tilknytte kunden med eksisterende nett, er å utrede hvilke tiltak som er nødvendige for å kunne tilknytte kunden og omtales som en konseptvalgutredning (KVU). En slik KVU er av Statnett estimert å ta 1-4 måneder for enkle saker og 6-12 måneder for mer omfattende saker.

Når det er behov for å gjøre tiltak i transmisjonsnettet, må disse tiltakene gis konsesjon av NVE før de kan gjennomføres. Statnett har estimert total tid det er ventet å ta fra Statnett har gjennomført sin KVU til kunden kan forventes å være tilknyttet. I tilfeller som innebærer økt transformatorkapasitet anslår Statnett denne prosessen til å ta mellom 2,5-4 år.

Tiltakene som er vurdert gjennomført er økt transformatorkapasitet i transformatorstasjonene Rød og Tveiten. Økt transformatorkapasitet i eksisterende stasjoner er av Statnett karakterisert som «enkle saker». I denne saken er det riktignok snakk om forsterkning av flere transformatorer og tilknytning av en stor last. Likevel har Statnett brukt vesentlig lenger tid enn hva som kan forventes, på å gi

tilbakemelding om det er driftsmessig forsvarlig å tilknytte. Om en ser den første vurderingen og KVU i sammenheng har også Statnett brukt lenger tid enn de selv har satt som øvre tidsramme.

Statnett har ikke besvart henvendelse om tilknytning uten ugrunnet opphold

Statnett sin hovedgrunn for tidsbruken før Skagerak Nett og Statkraft fikk svar på om det var driftsmessig forsvarlig å tilknytte datasenteret, er at det ikke var tilstrekkelig analysekapasitet. Som nevnt over kan kapasitetsutfordringer være en utfordring der det kommer en uventet stor mengde prosjekter eller svært store prosjekter. Statnett har vært klar over at de har satt for lite ressurser på tilknytningsprosessen og har som oppfølging av NVEs tilsyn omprioritert ressurser for å redusere tidsbruken ved henvendelser om tilknytning. NVE kan ikke se at ressurssituasjonen kan anses som et grunnet opphold som kan forsvare valget om å la innkommet henvendelse vente et drøyt halvår før det igangsettes analyser for å vurdere om det vil være driftsmessig forsvarlig å tilknytte forbruket.

NVE mener at det har vært ugrunnet opphold fra Skagerak Nett 8. januar 2018 sendte inn henvendelse om nettkapasitet for å tilknytte datasenteret, til Statnett besvarte henvendelsen 4. oktober 2018. I besvarelsen gjorde Statnett rede for at det ikke ville være driftsmessig forsvarlig å tilknytte datasenteret uten økt transformatorkapasitet i Rød og Tveiten. NVE mener også at det har vært mangelfull informasjon om tidsbruk og fremdriftsplan i denne perioden.

NVE finner at Statnett har brukt for lang tid på å gi tilbakemelding om det ville være driftsmessig forsvarlig å tilknytte datasenteret. Begrunnelsen om manglende analysekapasitet anses ikke som et grunnet opphold. Den andre årsaken til tidsbruken er ifølge Statnett at de brukte en del av tiden på analyser som avdekket hvor stort volum det var mulig å knytte til i eksisterende nett. Disse analysene gjorde ifølge Statnett at den påfølgende fasen (steg 3) tok vesentlig kortere tid. At Statnett valgte å gjøre disse utvidede analysene begrunner ikke at det ikke ble gitt tilbakemeldinger på om det var driftsmessig forsvarlig å tilknytte datasenteret. NVEs vurdering er at Statnett har brutt tilknytningsplikten ved å ikke uten ugrunnet opphold ha svart på forespørselen om tilknytning, og gitt tilbakemelding på om det ville være driftsmessig forsvarlig å tilknytte datasenteret. I henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 16-12 tredje ledd gjelder ikke kravet i første ledd bokstav b) og annet ledd bokstav b) hvis nettselskapet ikke har oppfylt tilknytningsplikten. I denne saken innebærer det at vilkåret om å være tilknyttet med etterspurt kapasitet før 1. juli 2022 for å bli omfattet av overgangsregelen for anleggsbidrag ikke gjelder.

Utsatt frist for å bli omfattet av overgangsregelen som følge av at Statnett har brutt tilknytningsplikten

I oppsummeringsrapport 67:2018 der anleggsbidragsbestemmelsen ble vedtatt, er det presisert hva som er hensikten med unntaksbestemmelsen i § 16-12 tredje ledd. Det er beskrevet at unntaket skal sikre at uforholdsmessig lang saksbehandlingstid enten hos nettselskapet eller energimyndighetene, ikke skal få konsekvenser for kunden dersom dette er årsaken til at kunden ikke oppfyller kravet i bokstav b). NVE mener at ved å fastsette en forlenget frist for når Statkraft må være tilknyttet for å bli omfattet av overgangsregelen, oppfylles målet om at kunden ikke skal få konsekvenser som følge av nettselskapets brudd på tilknytningsplikten.

NVE mener at det er to momenter som spiller inn ved fastsettelse av ny frist. For det første er formålet med overgangsregelen at den skal gi kunden forutsigbarhet om hvilket regelverk deres sak skal behandles etter. For det andre er det i beskrivelsen nevnt over, at kunden ikke skal være skadelidende for nettselskapets brudd på tilknytningsplikten. Basert på opplysningene som er fremkommet i denne saken, mener NVE at det vil være rimelig å utsette fristen for å bli omfattet av overgangsregelen med ett år, til

1. juli 2023. Denne fristen kan utvides ytterligere dersom resterende del av tilknytningen ikke gjennomføres uten ugrunnet opphold.

Klageadgang

Dere kan klage på vedtaket til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet vedtaket er kommet frem til dere. En eventuell klage må dere begrunne skriftlig. Klagen stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Bjørnar Araberg Fladen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Mottakerliste:

STATKRAFT AS
Statnett SF